

Täysistunto

Tiistai 7.10.2025 klo 14.01—20.15

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 19/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 19/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 19/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Peltokangas, olkaa hyvä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

17.13 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Kansalaisuuslaissa säädettyjä kansalaisuuden saamisen edellytyksiä tiukennetaan tällä vaalikaudella kolmessa vaiheessa. Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia henkilöllisyyttä, nuhteettomuutta ja toimeentuloa koskeviin kansalaistamisen edellytyksiin. Aiemmin on tehty asumisaikaa koskevia muutoksia, ja myöhemmin annetaan vielä esitys kansalaisuuskokeen käyttöönottoamisesta.

Hakijan velvollisuutta selvittää omaa henkilöllisyyttään ehdotetaan lisättäväksi. Hakijan henkilöllisyyttä ei jatkossa pidetä selvitetynä pelkästään ajan kulumisen perusteella, jos tälle on myönnetty muukalaispassi kansalaisuusvaltion passin hankkimista varten, vaan hänen tulee esittää henkilöllisyydestään asiakirjanäyttöä tai muuta selvitystä.

Nuhteettomuusedellytystä muutetaan siten, että rikokseen syyllistymisestä johtuvat seuraukset ovat entistä tuntuvammat. Rikoksista seuraavia odotusaikoja ehdotetaan pidennettäväksi yleisesti yhdellä vuodella. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että odotusaikaa ei määrätä, jos hakija on tuomittu syyllistymisestä erittäin vakavaan rikokseen.

Kansalaisuuden hakijalta edellytetään jatkossa turvattua toimeentuloa.

Lisäksi korostetaan kansallisen turvallisuuden arvioinnin merkitystä kansalaisuuden saamisessa.

Kansalaisuuden menettämistä koskevaan sääntelyyn ehdotetaan muutoksia tilanteissa, joissa kansalaisuuden voi menettää joko väärin tietojen antamisen perusteella tai syyllistymällä tiettyihin Suomen elintärkeitä etuja loukkaaviin rikoksiin.

Esityksen yleisenä tavoitteena on tiukentaa kansalaistamisen edellytyksiä hallitusohjelman mukaisesti. Hallintovaliokunta pitää kotoutumista erittäin tärkeänä osana kokonaisvaltaista ja hallittua maahanmuuttopolitiikkaa. Valiokunta pitää perusteltuna, että myös Suomen kansalaisuuden saaminen edellyttää nykyistä vahvemmin sitä, että hakija osoittaa kotoutuneensa suomalaiseen yhteiskuntaan. Uudella toimeentuloedellytyksellä painotetaan kansalaisuuden hakijan oman toimeentulon turvaamista osoituksena onnistuneesta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

kotoutumisesta. Nuhteettomuusedellytykseen tehtävillä muutoksilla puolestaan korostetaan yhteiskunnan sääntöjen noudattamisen merkitystä kansalaisuuden saamisen edellytyksenä. Myös turvallisuuteen liittyvien riskien huomioimista on etenkin vallitsevassa turvallisuustilanteessa syytä korostaa aiempaa enemmän.

Hallintovaliokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Hallintovaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen muuttamista niin, että lapsen edun huomioon ottaminen turvataan perustuslakivaliokunnan edellyttämin tavoin nimenomaisesti laissa. Muutos liittyy toimeentuloedellytyksestä poikkeamiseen.

Kansalaisuuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a § kansalaisuuden myöntämättä jättämisestä kansallisen turvallisuuden perusteella. Henkilölle ei ehdotetun pykälän mukaan myönnetä kansalaisuutta hakemuksen tai ilmoituksen perusteella, vaikka hän täyttäisi kansalaisuuden saamisen edellytykset, jos on perusteltua syytä epäillä, että kansalaisuuden myöntäminen vaarantaa kansallista turvallisuutta, tai jos kansalaisuuden myöntäminen muusta painavasta syystä hakijan kokonaisvaltaisen tarkastelun perusteella on vastoin yhteiskunnan tai valtion etua.

Arvoisa rouva puhemies! Keskeisin muutos nykytilaan on se, että ehdotettu pykälä mahdollistaa kielteisen päätöksen tekemisen siinä tarkoitettulla perusteella myös kansalaisuusilmoitukseen, kun nykyinen säännös koskee vain kansalaisuushakemuksia. Valiokunta pitää tärkeänä, että kansallinen turvallisuus voidaan ottaa huomioon hakemusmenettelyn lisäksi myös ilmoitusmenettelyssä. Tämä edellyttää sitä, että Maahanmuuttovirasto voi ehdotetun mukaisesti pyytää suojelupoliisin ja keskusrikospoliisin lausunnon molemmissa menettelyissä. Maahanmuuttoviraston tällä perusteella tekemien kielteisten päätösten taustalla on käytännössä aina näiden viranomaisen lausunto.

Kansalaisuuden saaminen hakemuksesta edellyttää jatkossa sitä, että hakijan toimeentulo on turvattu. Tarkoituksena on, että painopiste on toimeentulolähteen laillisuuden tarkastelun sijaan turvatussa toimeentulossa. Käytännössä edellytetään nykyistä enemmän toimeentulon ja kotoutumisen osoittamista esimerkiksi työnteolla tai yritystoiminnalla. Uusi toimeentuloedellytys ei pääsääntöisesti täyty, jos hakijan toimeentulo perustuu pelkästään viimesijaiseen yhteiskunnan myöntämään tukeen. Toimeentuloedellytys täyttyy, jos hakija antaa luotettavana pidettävän tiedon toimeentulonsa perusteesta ja on viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana turvautunut työttömyysetuuteen tai toimeentulotukeen yhteensä korkeintaan kolmen kuukauden ajan. Ehdotetussa sääntelyssä on pyritty ottamaan huomioon esimerkiksi lyhytaikaiset työttömyysjaksot, jotka eivät estä toimeentuloedellytyksen täyttymistä. Toimeentuloedellytyksen täyttymistä arvioidaan kansalaisuushakemuksen ratkaisuhetken tilanteen mukaan, kuten muidenkin edellytysten. Toimeentuloedellytys ei koske alle 18-vuotiasta eikä 65 vuotta täyttänyttä henkilöä. Laissa säädetään myös toimeentuloedellytyksestä poikkeamisesta tietyissä tilanteissa.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta on useissa yhteyksissä todennut, että Suomen turvallisuus- ja toimintaympäristö on muuttunut viime vuosina merkittävästi. Valiokunta pitää tarpeellisena ehdotettua muutosta, jonka mukaan kansalaisuuden voi jatkossa menettää sellaiseen maanpetos-, valtiopetos- tai terrorismirikokseen syyllistymisen perusteella, josta voi lain mukaan seurata kuuden vuoden vankeusrangaistus, ja että teosta tuomitun rangaistuksen raja lasketaan viidestä vuodesta kahteen vuoteen vankeutta. Muutoksella arvioidaan olevan sekä yleisestävää että erityisestävää vaikutusta. Valiokunta toteaa, että ehdotetun sääntelyn perusteella yhä useampi Suomen elintärkeitä etuja loukkaava teko voi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

johtaa kansalaisuuden menettämiseen. Kansalaisuuden voi menettää esimerkiksi terrorismin rahoittamiseen liittyvien rikosten perusteella nykyistä laajemmin. Valiokunta toteaa lisäksi selvytyksen vuoksi, ettei Suomen kansalaisuutta voi jatkossakaan menettää, jos henkilöstä tulisi sen seurauksena kansalaisuudeton.

Arvoisa rouva puhemies! Hallintovaliokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä perustuslakivaliokunnan edellyttämin tavoin muutettuna. Mietintöön jätettiin kaksi vastalausea. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset valiokunnan puheenjohtajalle esittelystä. — Sitten edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.20 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset ovat jo pitkään varoittaneet, että edellisten hallitusten vastuuttoman löperö maahanmuuttopolitiikka on vienyt Suomea väärään suuntaan. Liian pitkään olemme jakaneet kansalaisuuksia kevyin perustein, aivan kuin se olisi automaattinen etu, ei ansaittu oikeus. Nyt on viimein aika palauttaa suomalainen kansalaisuus siihen arvoon, joka sille kuuluu. Suomen kansalaisuus ei ole mikä tahansa paperi tai muodollisuus. Se on lupaus ja sitoutuminen tähän maahan. Se on merkki siitä, että ihminen haluaa olla osa suomalaista yhteiskuntaa, tehdä töitä, noudattaa lakejamme ja kantaa vastuunsa. Kansalaisuuden tulee kuulua niille, jotka ovat valmiita sitoutumaan tähän maahan, ei niille, jotka haluavat hyötyä sen eduista ilman velvollisuuksia.

Arvoisa rouva puhemies! Suomenmaassa työhaluinen pärjää. Toimeentuloedellytys on oikeudenmukainen ja välttämätön. Kansalaisuutta ei voi enää rakentaa sosiaaliturvan varaan. Se on ennen kaikkea reilua suomalaisia veronmaksajia kohtaan, jotka pitävät tätä maata pystyssä joka ikinen päivä. Nuhteettomuus on vaatimus, ei suositus. Jos joku ei noudata lakejamme, hän ei myöskään ansaitse Suomen kansalaisuutta. Rikosrekisterillä ei edetä kansalaisuuteen, ei nyt eikä tulevaisuudessa. Turvallisuus on aina etusijalla. Jos kansalaisuuden myöntäminen vaarantaa kansallisen turvallisuuden, se on voitava estää. Meillä ei ole varaa jakaa kansalaisuutta niille, jotka halveksuvat yhteiskuntamme sääntöjä tai toimivat sen arvoja vastaan.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä on myös vahva viesti suomalaisille. Me pidämme huolta omasta turvallisuudestamme ja yhteiskuntamme eheydestä. Samalla se on viesti maailmalle: Suomessa kansalaisuus täytyy ansaita. Maamme kansalaisuus on arvokas asia. Se kertoo kuuluvuudesta, osallisuudesta ja uskollisuudesta Suomea kohtaan. Meidän velvollisuutemme on varmistaa, että tämä arvo säilyy ja että Suomen passi todella tarkoittaa suomalaisuutta.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on askel kohti vastuullisempaa, turvallisempaa ja reilumpaa Suomea. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

17.23 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on laki kansalaisuuslain muuttamisesta ja hallintovaliokunnan erinomainen mietintö aiheesta. Suomen kansalaisuus ei ole automaatio, vaan se on etuoikeus. Se on tunnustus siitä, että ihminen on kotoutunut tähän yhteiskuntaan, kunnioittaa lakejamme ja kantaa vastuunsa yhteisestä turvallisuudestamme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Arvoisa puhemies! Tällä kansalaisuuslain toisella osalla kiristetään nuhteettomuusvaatimuksia, koska ei ole oikein, että rikollinen toiminta Suomessa palkitaan kansalaisuudella. Jos henkilön epäillään vaarantavan maamme kansallista turvallisuutta, ei todellakaan tule antaa kansalaisuutta vaan pikemminkin karkottaa Suomesta.

Laissa kiristetään myös toimeentulovaatimuksia, koska ei ole oikein, että Suomen verovaroilla ja sosiaaliturvalla kustannettu asuminen palkitaan kansalaisuudella.

Oppositio on jättänyt tähän esitykseen kaksi vastalauseita, ja erityisesti vihreiden ja vasemmistoliiton yhteinen vastalause oli hämmentävä. Siellä sanottiin esitystä muun muassa ulkomaalaisvihamieliseksi ja kohtuuttomaksi. Mielestäni ei ole millään tapaa kohtuutonta tai vihamielistä vaatia nuhteettomuutta tai toimeentuloa, jos haluaa saada Suomen kansalaisuuden.

Arvoisa puhemies! Suomi ei enää jatkossa jaa kansalaisuutta kevyin perustein. Tämä on linjassa hallitusohjelman ja perussuomalaisten maahanmuuttopoliittisen ohjelman kanssa. Kansalaisuus kuuluu vain niille, jotka ovat osoittaneet halua ja kykyä sitoutua suomalaiseen yhteiskuntaan, ihmisille, jotka tekevät työtä, elättävät itsensä ja noudattavat lakia.

Kiitos vielä sisäministeri Rantaselle tämän hallituksen esityksen valmistelusta, hallintovaliokunnalle hyvästä mietinnöstä sekä valiokunnan puheenjohtaja Peltokankaalle esittelystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

17.25 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta. Kiitän hallintovaliokunnan puheenjohtaja Peltokangasta mietinnön esittelystä.

Hallituksen esityksen tavoitteena on uudistaa kansalaisuuslakia hallitusohjelman mukaisesti tiukentamalla kansalaistamisen edellytyksiä. Muutoksia siis tulee henkilöllisyyttä, nuhteettomuutta ja toimeentuloa koskeviin kansalaistamisen edellytyksiin. Hakijan velvollisuutta selvittää omaa henkilöllisyyttään lisättäisiin. Nuhteettomuusedellytystä muutettaisiin siten, että rikokseen syyllistymisestä johtuvat seuraukset olisivat entistä tuntuvammat. Toimeentulon osalta edellytettäisiin jatkossa turvattua toimeentuloa. Lisäksi korostettaisiin kansallisen turvallisuuden arvioinnin merkitystä kansalaisuuden saamisen kannalta. Kansalaisuuden menettämiseen ehdotetaan muutoksia tilanteissa, joissa kansalaisuuden voi menettää joko väärin tietojen antamisen perusteella tai syyllistymällä tiettyihin Suomen elintärkeitä etuja loukkaaviin rikoksiin.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys toteuttaa sellaista politiikkaa, jota perussuomalaiset ovat pitkään ajaneet ja joka linjattiin maahanmuuttopoliittisessa ohjelmassamme vuonna 2023 ennen eduskuntavaaleja. Me perussuomalaiset puhuimme paljon vaalien alla maahanmuuttopoliittikan kiristämisestä, ja juuri näin olemme tehneet ja tulemme jatkossakin tekemään, koska kansallinen turvallisuus on meille tärkeää. Syy, miksi kansalaisuuslakia kiristetään, on siinä, että Suomen kansalaisuus on arvokas ja tavoittelemisen arvoinen asia. Se ei saa olla ilmaista jakotavaraa, vaan se pitää ansaita palkinnoksi onnistuneesta kotoutumisesta. Siksi tahdomme, että vaatimuksia muutetaan vastaamaan tätä ajatusta. Mielestäni vaatimukset ovat sangen kohtuulliset, koska Suomen kansalaisuus tuo mukanaan myös oikeuksia.

Arvoisa puhemies! Kansalaisuuden saaminen ei tule olemaan jatkossakaan ongelmallista niille maahanmuuttajille, jotka sopeutuvat kulttuuriimme ja ennen kaikkea työllistyvät

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

rakentamaan tätä yhteiskuntaa eli integroitumaan. Toimeentuloedellytys tarkoittaa sitä, että maahanmuuttajan on huolehdittava itse toimeentulostaan eikä hänelle jää vaihtoehtoksi kotona makoilu, ellei se sitten tapahdu omaan piikkiin. Suomalaisilla veronmaksajilla ei ole tällaiseen hyväntekeväisyyteen euroakaan ylimääräistä. Myöskään ulkomaalaisistaustaisten rikollisten hyysääminen ja sijoittaminen meidän viiden tähden vankiloihimme ei ole kestävä. On aivan oikein, että sellainen henkilö, joka ei kykene elämään ihmisiksi Suomessa, ei myöskään kansalaisuutta saa. Tämähän on aivan looginen ja maalaisjärkinen ratkaisu.

Kiitos sisäministeri Rantaselle ja koko hallitukselle tästä tarpeellisesta maahanmuuttopolitiikan uudistuksesta. On hienoa nähdä, miten tämä sektori menee ryminällä eteenpäin vastuullisempaan ja yhteiskunnallisesti turvallisempaan suuntaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

17.28 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme nyt kansalaisuuslain kiristyksiä, joita tämä hallitus on tuonut eduskuntaan ja joita perussuomalaiset ovat pitkään ajaneet. On hienoa, että jo toinen erä kiristyksiä on nyt eduskunnan viimeisillä vaiheilla ja pääsemme pian äänestämään ne läpi osaksi suomalaista lainsäädäntöä.

Kuitenkin kun tämä toinen kiristyspaketti tuotiin tänne eduskuntaan tuolloin kevään puolella, niin huomasin, että lähetekeskustelussa edustaja Timo Harakka oli pitänyt väkävän puheenvuoron. Siteeraan nyt Harakan tuolloin kertomaa koskien nimenomaisesti kansalaisuuslain kiristyksiä toimeentuloedellytykseen ja toisaalta nuhteettomuusedellytykseen, jotka ovat osa tätä kiristyssarjaa. Harakka kertoi lähetekeskustelussa 8. huhtikuuta 2025 seuraavasti: ”Se, että muualla syntyneiltä vaaditaan sellaista nuhteettomuutta ja sellaisia toimeentuloedellytyksiä, joita Suomeen onnekkaisesti syntyneiltä ei vaadita, osoittaa melkoista eettistä valikoivuutta. Ei olekaan ihme, että useimmat lausunnonantajat ovat suhtautuneet tähän penseästi ja jopa vaatineet näiden ehtojen joko lieventämistä tai poistamista, enkä voi olla kuin samaa mieltä.” Tässä edellä edustaja Harakka siis kertoo, että hän haluaisi lieventää kansalaisuuden saamisen ehtoja siitä, mitä perussuomalaiset ja tämä hallitus ovat nyt esittämässä.

Ajattelin, että käydäänpä nyt läpi, mitä Suomi vaatii jatkossa ihmiseltä, joka haluaa Suomen kansalaisuuden saada. Jotta ulkomaalainen voi saada Suomen kansalaisuuden, on hänen täytettävä riittävät ehdot. Näitä ehtoja ovat asumisaikavaatimus eli se, että ulkomaalainen on laillisesti asunut ja oleskellut useampia vuosia Suomessa ennen kansalaisuuden hakemista. Kielitaitovaatimus eli se, että ulkomaalainen on oppinut ja osaa puhua Suomessa suomen kieltä. Toimeentulovaatimus eli se, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu ja että hän ei jatkossa olisi turvannut sitä Kelan luukulta, siis sosiaalietuuksina. Nuhteettomuusvaatimus eli se, että ulkomaalainen ei ole syyllistynyt erilaisiin, jopa vakaviin henkijä seksuaalirikoksiin tai kansallista turvallisuutta vaarantaviin rikoksiin. Sekä vaatimus siitä, että kansalaisuutta hakevan ulkomaalaisen toimittamat tiedot ovat oikeita, aitoja, eli että Suomen kansalaisuutta ei myönnetä hänelle väärin tai virheellisin perustein. Lisäksi Suomen kansalaisuuden myönnettyämme me Suomessa edellytämme, ettei kansalaistettu ulkomaalainen syyllistyisi valtiopetos-, maanpetos- tai terrorismirikoksiin Suomea ja suomalaisia vastaan.

Kun nyt luettelin näitä kansalaisuuden ehtoja, joita me ulkomaalaisilta edellytämme, niin kysyn ihan vakavissani, edustaja Harakka: Mitkä näistä ehdoista te olisitte valmiit pur-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

kamaan? Mistä näistä ehdoista pitäisi luopua? Asumisaikavaatimus, toimeentulovaatimus, nuhteettomuusvaatimus tai vaatimus siitä, että hakemus ja sen tiedot perustuisivat aitoon tietoon, ei väärenneltyyn tai valheelliseen tietoon? Mistä näistä ehdoista pitäisi Suomen luopua? Kuulisin tämän mielelläni sosiaalidemokraateilta, ehkä edustaja Harakalta itseltään, mutta minä tai perussuomalaiset emme ole valmiita luopumaan yhdestäkään näistä ehdoista. Me olemme puolueena esittäneet jo pitkän pitkän aikaa, että Suomen kansalaisuuden ehtoja tulee kiristää, ja nyt me olemme saaneet kiristyksiä läpi asumisaikavaatimukseen, toimeentulovaatimukseen, nuhteettomuusvaatimukseen, myös vaatimuksiin koskien sitä, jos kansalaisuuden on jo saanut ja sen jälkeen syyllistyy Suomen elintärkeitä etuja vastustaviin, niitä loukkaaviin rikoksiin. Näitä kiristyksiä on nyt viety läpi, ja minä kysyn vakavissani jokaiselta näitä vastustavalta: mistä näistä ehdoista te olisitte valmiit luopumaan, ja minkä ihmeen tähden? [Saku Nikkasen välihuuto]

Meille perussuomalaisille Suomen kansalaisuus ei ole jakotavaraa. Se ei ole ensisijaisesti tarkoitettu kannustimeksi ihmiselle kotoutua Suomeen, vaan se on nimenomaan se päätepiste onnistuneelle kotoutumiselle eli sille, kun ihminen on aidosti tullut osaksi suomalaista yhteiskuntaa, hän on täällä työllistynyt, hän tulee työllään toimeen, hän elää nuhteetonta elämää ja hän on aidosti kotoutunut osaksi tätä yhteiskuntaa. Sen matkan päätteeksi hänestä voi tulla Suomen kansalainen, täysivaltainen osa suomalaista yhteiskuntaa, jolloin on oikeus äänestää kaikissa vaaleissa, jolloin on oikeus jäädä tänne pysyväluonteisesti ja oikeus palata myös ulkomailta pysyväluonteisesti Suomeen, oli tilanne mikä hyvänsä. Tätä oikeutta ei tule myöntää löperin ehdoin ulkomaalaiselle ihmiselle — vain hyvin tarkoin ja tietyin, tarkoin edellytyksin. Juuri tämän takia säädämme nyt jo toista erää kansalaisuuslain tiukennuksia. Kolmas erä on vielä tulossa. Se koskee kansalaisuuskoetta ja mahdollisuutta edellyttää tulijalta myös ymmärrystä suomalaisen yhteiskunnan perusasioista, kielitaitovaatimuksen lisäksi myös yhteiskunnallista ymmärrystä siitä, miten Suomessa toimitaan, millainen lainsäädäntö meillä on, millainen kulttuuri meillä on. Nämä ovat hienoja tiukennuksia, ja tämä on juuri oikea suunta sekä pohjoismaisittain että eurooppalaisittain pitää huolta, että tänne tulevat ihmiset ja tänne pysyväluonteisesti jäävät ihmiset palvelevat tätä yhteiskuntaa, rakentavat sitä eivätkä rasita sitä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

17.35 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Erinomainen puheenvuoro edustaja Vigeliuksella ja varsin tyhjentävä kattaus siitä, mistä tässä laissa on kyse.

Mutta ihan muutama tarkentava asia, jotka täällä vielä eivät ole tulleet esiin:

Ensinnäkin liittyen tähän ilmoitus-/hakemusmenettelyyn, jota voidaan siis käyttää vaikka Pohjoismaiden kansalaisten kesken: Eli nyt kun siihen tehtiin myöskin se muutos, että jatkossa ei puhuta pelkästään valtion turvallisuudesta vaan puhutaan kansallisesta turvallisuudesta, niin se kattaa tämän koko repertuaarin, mitä meillä täällä turvallisuussektorilla on. Toisin sanoen jatkossa ilmoitusmenettelyssä ja hakemusmenettelyssä voi lausua asioista myöskin krp, jolloin me saadaan estettyä se, että Pohjoismaissa nyt jo toimivien kansainvälisten rikollisjärjestöjen jäsenet hakevat Suomen kansalaisuutta, koska poliisin sisäinen lausunto estää sen hakemisen. Tämä oli erittäin tärkeä lisä, joka on tässä myöskin hyvä huomioida. Pieni asia mutta tämän kokonaisuuden sisällä.

Toinen asia, minkä haluan nostaa, on toimeentuloedellytysten osoittaminen. Eli ei riitä se, että sen kaksi vuotta on nostamatta sosiaalitutkia, vaan pitää myöskin pystyä osoitta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

maan, mistä on laillisesti toimeentulon saanut sinä aikana. Tämä jos mikä on merkityksellistä meidän yhteiskunnan kannalta siitä näkökulmasta, että niin kuin me olemme edellyttäneet täällä, että jokaisen suomalaisen työikäisen ja työkykyisen pitää huolehtia enemmän omasta toimeentulostaan, niin tämän saman vaatimuksen pitää koskea meillä myöskin maahanmuuttajia — ei pitäisi olla kohtuuton edellytys vaatia samaa kuin meidän omilta kansalaisilta.

Sitten kolmas asia, minkä haluaisin vielä ehkä nostaa tässä, on tämä lasten etu, joka perustuslakivaliokunnan käsittelyssä nousi esiin. Se on tärkeä asia, että aina kun päätöksiä tehdään ja jos perheessä on myöskin alaikäisiä lapsia, niin sitä lapsen etua huomioidaan, mutta kuten valiokunnan mietinnöstä käy ilmi, niin se lapsen edun arvioiminen ei tarkoita automaatiota siitä, että aina kun perheessä on lapsia, niin toimeentuloedellytyksistä voitaisiin poiketa, vaan se tarkoittaa niitä poikkeuksellisia tilanteita, joissa jopa äkillisestä sairaudesta tai muusta johtuen on jouduttu turvautumaan yhteiskunnan apuun, ja se on aivan inhimillistä, näin pitää toimia. Mutta ei ole kyse siis automaatiosta vaan poikkeustapaustista.

Sitten vielä haluan todeta tähän kansalaisuuden menettämiseen liittyen sen, että monesti on käynyt niin, varsinkin vuoden 2015 ruuhkassa, että joko se passi heitettiin mereen tai siitä pyrittiin muuten pääsemään eroon, ja useita vuosia myöhemmin ilmeni, että olikin muu henkilö kyseessä, jopa vakava rikollinen, joka sitten Suomeen tai muualle Eurooppaan oli tullut. On enemmän kuin tervetullutta, että voidaan jatkossa sitten takautuvasti peruuttaa kansalaisuudet näissä tilanteissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lahdenperä.

17.38 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa puhemies! Suomen kansalaisuuden tulee olla ansaittu ja arvokas oikeus, ei pelkkä hallinnollinen toimenpide. Tämä esitys vahvistaa juuri sitä periaatetta. Kansalaisuuden saamisen edellytykset — nuhteettomuus, oma toimeentulo ja selvä henkilöllisyys — ovat oikeudenmukaisia ja kohtuullisia vaatimuksia maassa, jossa vapaus ja vastuu kulkevat yhdessä. On oikein, että rikokset voivat estää kansalaisuuden saamisen tai johtaa sen menettämiseen. Kansalaisuus ei saa olla turvapaikka rikolliselle.

Tämä esitys parantaa myös kansallista turvallisuutta, kun viranomaisille annetaan paremmat välineet arvioida taustoja ja väärinkäytösten riskejä. Turvallinen ja luotettava maahanmuuttopolitiikka luo luottamusta koko yhteiskuntaan. Kannatan linjaa, jossa kansalaisuuden myöntäminen perustuu rehellisyyteen, kotoutumiseen, suomen kielen oppimiseen ja vastuullisuuteen. Mielestäni ne ovat suomalaisen oikeusvaltion tunnusmerkkejä. [Anne Rintamäki: Kyllä!] — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

17.39 Juho Eerola ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitokset myös minun puolestani hallintovaliokunnalle ja sen mainiolle puheenjohtajalle, edustaja Peltokankaalle, tästä mietinnöstä ja sen äskeisestä esittelystä.

Kuten muutamassa puheenvuorossa tässä jo aiemminkin on sanottu, tosiaan tämän kansalaisuuden on oltava palkinto kotoutumisesta eikä päinvastoin oletettu kannustin kotoutua. On erinomaisen tärkeää, että nämä kansalaisuuden kriteerit eivät ole liian löysät, jol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

laisiksi ne viimeisten 30 vuoden aikana tässä maassa valitettavasti ovat muuttuneet. Suomen passi ei voi olla mitään halpatavaraa vaan arvopaperi, jollaisena se vielä vuosikymmeniä sitten aiemmin tunnettiin. Se, että Suomen kansalaisuuden saa vain nuhteeton henkilö, helpottaa meidän ihan kaikkien elämää, jos ulkomailla joudumme matkustamaan ja erityisesti viisumeita anomaan.

Edustaja Vigelius tuossa hetkeä aikaisemmin siteerasi edustaja Harakan hieman kauemmin aikaa sitten, viime huhtikuussa, tässä salissa pitämää puhetta lähetekeskustelussa, jossa Harakka oli jotenkin siihen tapaan sanonut — en muista tarkkaa sitaattia — että nämä vaatimukset Suomen kansalaisuudelle eivät saisi olla kovemmat tänne muualta muuttaneilla kuin meillä kantasuomalaisilla, jotka olemme tänne sattuneet syntymään.

Olen törmännyt tähän kummalliseen ajatusmaailmaan aiemminkin tässä samassa salissa ja muissa keskusteluyhteyksissä, ja ne usein tulevat nimenomaan tuolta ikään kuin vasemmalta puolelta poliittista pelikenttää. Tämä on jotain sellaista, mitä itse en ole koskaan ymmärtänyt, ja äsken sanoin sanan ”pelikenttä” ja otan vertailukohdan urheilusta. Urheiluelämästä minun mielestäni pitäisi muutenkin yhteiskunnassa ottaa paljon enemmän mallia, ja niin myös tässä maahanmuuttopolitiikassa.

Kun koripalloseura, lentopalloseura, jääkiekkoseura tai jalkapalloseura, mikä tahansa tällainen, hakee ulkomaalaisvahvistuksen, niin ne hakevat nimenomaan ulkomaalaisvahvistuksen, sellaisen, joka on parempi pelaaja kuin ne kotiseuran omat kasvatit tai naapuriseurasta lainatut ja ryöstetyt ja ostetut pelaajat — eli sellaisia henkilöitä, jotka sitten viime minuuteilla, viime sekunneilla donkkaavat ne tarvittavat pisteet sisään ja tuovat voiton sille kotijoukkueelle. Kun urheiluseura hankkii ulkomaalaispelaajan, niin eivät ne hanki sellaisia pelaajia, joille joudutaan se pallon käsittely ja pelin säännöt opettamaan täällä Suomessa, ei kaivata mitään vaihtopenkillä istujia. Näitä vaihtopenkillä istujia meillä on omasta takaa. Jos tällainen ajattelumalli sahaa laajemmin koko suomalaiseen yhteiskuntaan mutta erityisesti tähän ulkomaalaispolitiikan osa-alueeseen, niin silloin tämä maahanmuutto todellakin tulee olemaan sellaista, että se on niin hyvälaatuista, että se vahvistaa tätä meidän yhteiskuntaa. Minä väitän, että sillä on myöskin vaikutusta tähän välillä vähän tunkkaiseen ilmapiiriin, [Saku Nikkanen pyytää vastauspuheenvuoroa] ja kun puhutaan rasismista ja tämäntyyppisistä asioista, että kuinka rasismi leviää tässä maassa ja näinpäin pois, niin jos kantasuomalaiset ja ihmiset yleensäkin kokisivat, että nämä ulkomaalaiset, jotka täällä ovat, vahvistavat tätä meidän yhteistä Suomi-joukkuetta täällä, niin silloin tämä olisi myöskin positiivinen tekijä tähän tällaiseen rasismiin ja yleiseen ulkomaalaisvastaisuuteen.

Ottakaamme vastaisuudessa Suomen kansalaisiksi siis vain ulkomaalaisvahvistuksia. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nikkasella on varsinainen puheenvuoro, joten siihen varmaan mahtuu se vastauskin. — Olkaa hyvä. [Saku Nikkanen: On mahdollista!]

17.44 Saku Nikkanen sd: Arvoisa rouva puhemies! No, käytetään vastauspuheenvuoro sitten tässä edustaja Eerolan sinänsä ihan ansiokkaaseen puheenvuoroon.

Tämä urheilijoitten tuominen tänne maahan: Ehkä pitää hieman oikaista sitä, että eivät tänne ihan niin heikkoja urheilijoita suomalaiset urheiluseurat tuo, että pitää sääntöjä opettaa tai sitä, miten päin mailasta pidetään kiinni [Juho Eerola: Niin eivät tuokaan!] tai muu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

takaan. Mutta yksi iso ongelma mielestäni siinä on se, että tavallaan me ollaan poissuljettu se mahdollisuus, että voi tulla lyhytaikaisella viisumilla kokeilemaan ja sitten kun suomalainen urheiluseura toteaa, että nyt tämä pelaaja on riittävän hyvä, niin hän voisi täältä hakea työperäistä oleskelulupaa, kun katsottaisiin, että hän on riittävän hyvä. Nyt hänet lähetetään takaisin, mistä hän sitten ikinä onkaan tulossa. Tietyissä lajeissa pelaaja voi tulla sellaisesta maasta, jossa on hyvinkin vaikea löytää konsulaatti ja mahdollisuus hakea sitä pysyvää oleskelua ja työlupaa, ja se ainakin vaikeuttaa aika paljon näitten urheiluseurojen toimintaa. Tämä on kyllä ihan aito epäkohta. Mutta joo, tämä oli ehkä nyt se osuus tästä vastauspuheenvuorosta. Jatketaan sitten tarvittaessa.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansalaisuuslakia siten, että kansalaisuuden saamisen edellytyksiä tiukennetaan. Hallituksen esityksen päälinja on kyllä kannatettava — uskokaa pois, kyllä on kannatettava. Ehdotettujen muutosten lähtökohta on, että kansalaisuuden saamisen edellytyksenä on onnistunut kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan, ja niillä korostetaan turvallisuuteen liittyvien riskien huomioimista ja yhteiskunnan sääntöjen noudattamista.

Täällä edustaja Vigeliuskkin toivoi, että esitetään sitten, mitä muutoksia. No, te istutte hallintovaliokunnassa ja olette varmasti meidän muutosesityksenkin saaneet siellä, eli meidän vastalauseemme tässä.

Eli esityksessä toimeentuloedellytyksen täyttyminen on sidottu siihen, että hakija antaa luotettavana pidettävän selvityksen toimeentulonsa perusteista ja että hän on viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana turvautunut työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työttömyysetuuteen tai toimeentulotuesta annetussa laissa tarkoitettuun toimeentulotukeen enintään kolmen kuukauden ajan.

Kolmen kuukauden aikaraja voi useimmissa tapauksissa olla perusteltu. Joissain tilanteissa se on kuitenkin liian tiukka suhteessa tosiasiallisiin olosuhteisiin. Myös hyvin kotoutunut ja työelämässä oleva henkilö voi kohdata yllättäviä tilanteita, jotka johtavat tilapäiseen työttömyyteen. Maahanmuuttajat työskentelevät muuta väestöä useammin määräaikaisissa tai muulla tavoin epävarmoissa työsuhteissa, ja esimerkiksi maahanmuuttajanaisten työmarkkina-asema on monesti heikko. Esimerkiksi vanhempainvapaalta palattaessa voi olla vaikea työllistyä riittävän nopeasti niin, ettei kolmen kuukauden aikaraja ylity. Erityisesti yksinhuoltajat voivat joutua tilanteisiin, joissa aikarajan ehdoton soveltaminen olisi kohtuutonta.

Tämän vuoksi me SDP:ssä katsomme, että toimeentuloedellytykseen tulisi lisätä joustoa ennakoimattomien ja poikkeuksellisten tilanteiden varalta. Mikäli olosuhteet ovat sellaiset, että tukiin turvautuminen ei osoita heikkoa kotoutumista tai puutteellista työmarkkinavalmiutta, ei tukiin turvautumista yli kolmen kuukauden ajan ole perusteltua pitää ehdottomana esteenä kansalaisuuden saamiselle. Tämän vuoksi ehdotetaan lakiehdotuksen 17 a §:ää muutettavaksi niin, että toimeentuloedellytys voidaan katsoa täyttyneeksi, vaikka hakija olisi turvautunut työttömyysetuuteen tai toimeentulotukeen kahden vuoden aikana yli kolmen kuukauden ajan, jos tukiin ei kuitenkaan ole turvauduttu yli kuuden kuukauden ajan ja tukiin turvautuminen on johtunut poikkeuksellisista olosuhteista tai muuten tilapäisistä syistä, joihin hakija ei ole kohtuudella voinut vaikuttaa. Koska edellytys luotettavasta selvityksestä toimeentulon perusteista säilyisi edelleen voimassa, tällainen jouston lisääminen ei vaarantaisi toimeentuloedellytyksen tarkoitusta.

Voisin vielä nostaa, arvoisa rouva puhemies, esiin ajankohtaisen asian koskien työperäistä riistoa. Helsingin Sanomissa 6.10. Suomen Yrittäjien toimitusjohtaja Pentikäinen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

lausui, että kolmen kuukauden työllistymissääntö voi lisätä hyväksikäytön riskiä ulkomaalaisten työntekijöiden kohdalla. Myös perussuomalaiset ovat vahvasti tätä työperäistä riis-toa tuominneet ja jostain syystä eivät kuitenkaan nyt tässä kohtaa halua tällaista joustoa, joka selvästi nyt sitten ainakin Suomen Yrittäjienkin johdon mielestä mahdollistaa tämän riiston jatkumista.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän vuoksi SDP:n ryhmässä me katsomme, että toimeen-tuloedellytykseen tulisi lisätä joustoa ennakoimattomien ja poikkeuksellisten tilanteiden varalta, mikäli olosuhteet ovat sellaiset, että tukiin turvautuminen ei osoita heikkoa kotou-tumista tai puutteellista työmarkkinavalmiutta. Ei tukiin turvautumista yli kolmen kuukau-den ajan ole perusteltua pitää ehdottomana esteenä kansalaisuuden saamiselle.

Arvoisa rouva puhemies! Teen mietinnössä olevan vastalause-esityksen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Keskisarja.

17.50 Teemu Keskisarja ps: Arvoisa puhemies! ”Kansa” on ikivanha suomalais-ugrilai-nen sana. Kaksi kaunista tavua: kan-sa. 1800-luvulla joku oppinut, ehkäpä Elias Lönnrot, johti ”kansasta” kirjakieleen kätevän uudissanan ”kansalainen”.

Hyvät kansanedustajat! Ken tahtoo Suomen kansalaisuuden, ensin kuulukoon Suomen kansaan. Samanlainen etymologia selittää sanoja ”muu”, ”muukalainen”, sekä ”ulko-”, ”ulkolainen”. En halveksi minkäänlaisia ihmisiä, mutta Suomen kansalaisuus ansaitta-koon ainoastaan kehityskertomuksella: kahdeksan vuoden nuhteeton ja rikokseton elämä, toimeentulo työllä ilman yhteiskunnan almuja, kansalliskielen oppiminen sekä sopeutumi-nen täkäläisiin tapoihin. Kelpo kansalaistujalle minä sanon ihonväriin ja uskontoon katso-matta: tuohon käteen. Ja toivon, että kättely luonnistuu kaikille sukupuolille syrjimättö-mästi, siis naisenkin kosketusta kunnioittaen.

Tervetuloa supisuomalaisten maanmieheksi. Tervetuloa kanssamme saunaan aatamin ja eevan asussa — tai ainakin uimahallin sääntöjen mukaisesti. Tervetuloa paistamaan mak-karaa, sen ainesosaksi käy eksoottinenkin kasvi tai elukka — kunhan ei laittomasti rituaa-liteurastettu. Tätä tavoitetta tähdentää kansalaisuuslain kolmivaiheinen uudistus, jota sisä-ministeri Rantanen äsken viisaasti esitteli.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

17.52 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Nyt kun kiristämme Suomen kansalaisuu-den saamiseksi edellytetyjä ehtoja, niin näidenkin ehtojen kohdalla olemme nähneet, kun vuosi sitten hyväksyimme ensin asumisaikavaatimuksen tiukentamisen aiemmasta 4—5 vuodesta 5—8 vuoteen, että sitä vastustivat kaikki puolueet vasemmalla, mukaan lukien keskusta.

Nyt kun meillä on toinen kiristysarja, jossa esitetään toimeentulo- ja nuhteettomuuse-dellytyksiin tiukennuksia, siihen ovat esittäneet vastalauseensa vihreät ja vasemmistoliitto yhdessä ja toisaalta vielä SDP. Kuulimme SDP:ltä äsken, mistä syystä he vastustavat eri-tyisesti tätä toimeentuloedellytystä siinä muodossa kuin hallitus on sitä esittänyt. SDP ha-luasi lieventää ulkomaalaiselta kansalaistettavalta edellytettyä toimeentuloedellytystä.

Mielenkiintoinen kysymys on se, että kun me emme tule siihen taipumaan vaan hallitus erityisesti perussuomalaisten tahdosta tulee viemään tämän hallituksen esityksen toimeen-tuloedellytykset ja nuhteettomuusedellytykset juuri tässä muodossa, kuin on esitetty,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

eteenpäin eduskunnassa ja SDP:n vastalause ja vastaesitys tullaan äänestämään kumoon, niin jos oletetaan, että näin käy, niin miten SDP tulee toimimaan tilanteessa, jossa se joutuu valitsemaan joko nykyisen kansalaisuuslain, varsin löperön sellaisen, voimassa pitämisen versus tämän hallituksen esittämät toimeentulon ja nuhteettomuuden edellytysten tiukennukset. Mikä tulee olemaan SDP:n kanta? Mennäänkö vanhalla löperöllä lainsäädännöllä vai tehdäänkö näitä tiukennuksia, joita perussuomalaisittain ja tämän hallituksen toimesta esitetään?

Kun ensimmäisessä vaiheessa asumisaikaa tiukennettiin, SDP äänesti vastaan. Nyt, kun tulee toinen vaihe, äänestääkö SDP edelleen vastaan? Tai kun tulee kolmas vaihe, äänestättekö silloinkin vastaan? Nyt se kantti punnitaan, SDP, lähdettekö te kiristämään Suomen kansalaisuuden saamiseksi edellytetyjä ehtoja vai menettekö omien vastalauseiden ne taakse ja liitytte aina vihreiden ja vasemmistoliiton kelkkaan, jotka vastustavat lopulta aina lain muuttamista tiukemmaksi. Se jää nähtäväksi.

Mutta palaan vielä tähän vihreiden ja vasemmistoliiton vastalauseeseen. Eli vihreät ja vasemmistoliitto — yllätys yllätys — eivät kannata toimeentuloedellytyksen tai nuhteettomuusedellytyksen kiristämistä, mitä tulee Suomen kansalaisuuden saamisen ehtoihin. Teidän vastalauseessanne, vihreät ja vasemmisto, olette kirjoittaneet seuraavasti: ”Kansalaisuuslain muuttamista koskeva esitys jatkaa hallituksen ulkomaalaisvihamielisten uudistusten sarjaa. Ehdotetut säännökset ovat eriarvoistavia ja toteutuessaan merkitsisivät kansalaisuuden muuttumista palkinnoksi harvoille ja valituille sen sijaan, että se toimisi keinona kotoutumisen tukemiseksi.”

Toivoisin, että kun monesti arvostellaan perussuomalaisia populismista ja tarpeettomasta vastakkainasettelusta, niin järki- ja tiedepuolueet, vasemmistoliitto ja vihreät, joskus perustelisivat ulkomaalaisvihamielisyydestä meitä arvostelevia puheitaan. Mitä ulkomaalaisvihamielistä on siis siinä, että ulkomaalaiselta, jonka Suomi harkitsee kansalaistavansa, edellytetään, että hän tulee Suomessa toimeen — siis toimeen ilman Kelan tukia? Onko siinä jotakin ulkomaalaisvihamielistä? Onko ulkomaalaisvihamielistä se, että me edellytämme tiukemmalla seulalla nuhteettomuutta, siis rikoksettomuutta, ulkomaalaiselta, joka haluaa Suomen kansalaisuuden? Ei ole. Tai onko jotakin ulkomaalaisvihamielistä siinä, että jos me olemmekin antaneet löperöin ehdoin Suomen kansalaisuuden tähän asti, niin me voisimme myös poistaa sen helpommin, jos ihminen syyllistyy meidän elintärkeitä etujamme loukkaaviin rikoksiin: valtiopetos, maanpetos, terrorismirikokset? Onko se ulkomaalaisvihamielistä? Ei ole.

Sen sijaan mitä tulee tähän toiseen sitaattiin, mitä siteerasin teiltä — ”ehdotetut säännökset ovat eriarvoistavia ja toteutuessaan merkitsisivät kansalaisuuden muuttumista palkinnoksi harvoille ja valituille sen sijaan, että se toimisi keinona kotoutumisen tukemiseksi” — minä olen, vihreät ja vasemmistoliitto, juuri sitä mieltä, että Suomen kansalaisuuden kuuluu olla harvoille ja valituille. Sen ei kuulu olla jokaiselle. Jokainen ei täyty Suomen kansalaisuuden saavuttamiseksi edellytetyjä ehtoja, eikä kuulukaan. Meillä tuleekin olla tiukka seula. Ei ajatus voi olla se, että tulkaa kaikki maailman kansat Suomeen, mitä nähtiin erityisesti Marinin hallituskaudella, ja sen jälkeen annetaan teille vielä löperöin ehdoin Suomen kansalaisuus, niin ehkä te sitten kotoudutte. Ei maahanmuuttopolitiikka voi perustua tällaiseen ajattelumalliin: kaikki tänne, mahdollisimman löperöin ehdoin, kansalaisuus käteen, jotta teitä ei voida koskaan poistaakaan tästä maasta, ja sitten toivotaan parasta. Ei, ei, ei!

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Suomen kansalaisuuden saamiseksi edellytettujen ehtojen on oltava niin tiukat, että sen saavat harvat valitut Suomen rakentajat, suomalaisiksi tulleet ihmiset. Suomen kansa ja sen jäsenyys, Suomen kansalaisuus — niiden osaksi tullaan suomalaistamalla, asumalla Suomessa, puhumalla suomea, rakentamalla työllä Suomea, elämällä suomalaisittain suomalaisessa Suomessa. Siten tullaan Suomen kansalaiseksi, ja sen edistämiseksi, tämän toteuttamiseksi, näitä kansalaisuuslain tiukennuksia nyt viedään eteenpäin. Nähtäväksi jää, mitkä puolueet tässä eduskunnan salissa tulevat antamaan sille hyväksyntänsä. Perussuomalaiset ovat näiden takana, perussuomalaiset ovat näitä vieneet eteenpäin, ja nyt ne tulevat osaksi suomalaista lainsäädäntöä. Kiitos siitä, sisäministeri Mari Rantanen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

17.59 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lievennys, mitä SDP ajaa tähän työtömyyden osalta, liittyy aika paljon myös tähän nykyiseen tilanteeseen. Kun katsotaan sitä, kuinka nopeasti työpaikan voi löytää nykyisiltä työmarkkinoilta, niin kolmessa kuukaudessa uuden työpaikan löytäminen suomalaiselle on aika vaikeata, mutta varmasti myöskin maahanmuuttajataustaiselle ihmiselle se on tosi vaikeata. Me esitämme tähän sellaista joustavuutta, että kuusi kuukautta olisi se katto.

Siinä mielessä, jos kyseinen henkilö on tässä hyvin kotoutunut ja osoittanut nuhteettomuutta ja muuta, niin nyt tällaisessa tilanteessa tuntuu aika kohtuuttomalta, että hän ei sitten pääsisi toteuttamaan kansalaisuuttaan. Siinä mielessä tämä on kuitenkin aika pieni jousto tähän. Kun katsotaan tosiasiaa nykyistä työllisyystilannetta, niin niitä tilanteita on tosi hankala toteuttaa, että kolmessa kuukaudessa uusi työpaikka löytyisi.

Sen vuoksi, arvoisa rouva puhemies, kannatan edustaja Nikkasen tekemää vastalauseen 1 mukaista ehdotusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

18.00 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomen kansalaisuus on arvokas asia, jonka eteen on tässä maassa taisteltu. Se ei ole automaattinen oikeus vaan etuoikeus, merkki kotoutumisesta, vastuunkannosta ja kunnioituksesta Suomen lakeja ja arvoja kohtaan. Maahanmuutto voi olla voimavara, mutta vain silloin, kun kotoutuminen — tai voisinko sanoa ”kotiutuminen” — onnistuu. Se tarkoittaa työtä, kielen oppimista ja halua olla osa suomalaista yhteiskuntaa. Suomen kieli on avain tähän maahan. Ilman sitä ei voi aidosti osallistua, ymmärtää yhteisiä pelisääntöjä tai kantaa vastuuta. Nuhteettomuus on vaatimus, ei suositus. Rikosrekisterillä ei edetä kansalaisuuteen, eikä Suomen passia tule myöntää, jos se vaarantaa kansallisen turvallisuuden.

Tämä esitys palauttaa kansalaisuuden, suomalaisuuden, sen ansaitsemaan arvoon. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas.

18.02 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kävin esittelemässä mietinnön hallintovaliokunnan puheenjohtajan ominaisuudessa, nyt käyn muutaman asian läpi kansanedustaja Peltokankaan ominaisuudessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

On hienoa, että kansalaisuuden saamisen edellytyksiä tiukennetaan tällä vaalikaudella kolmessa vaiheessa. Tässä esityksessähän ehdotetaan muutoksia nimenomaan henkilöllisyyttä, nuhteettomuutta ja toimeentuloa koskeviin kansalaistamisen edellytyksiin. Aiemmin tehtiin siis jo tämä asumisaikaa koskeva esitys, ja myöhemmin annetaan vielä esitys kansalaisuuskokeen käyttöön ottamisesta, joka on erinomainen idea sinällään — odotan sitä kuin kuuta nousevaa.

Se, että hakijan velvollisuutta selvittää oma henkilöllisyys ehdotetaan lisättäväksi, onhan se nyt oikeus ja kohtuus. Mutta miten Suomessa on ylipäätään voinut olla sellainen tilanne, että joku hakija hakee Suomen kansalaisuutta, mutta häneltä ei ole velvoitettu sitä, että hän oikeasti todistaa, kuka hän on? Eli annetaan kansalaisuus anonyymille, joka voi olla kuka tahansa. On aika kohtuullista, että hallitus on ottanut tällaisen turvallisuuspointin tähän mukaan, että me tiedämme, keitä tässä maassa pyörii, eikä niin, että tänne tullaan kuin hollitupaan sanomalla joku nimi — millaista me esimerkiksi kuulimme aikoinaan vuosina 15—17, kun Tornioista tuli linja-autolasteittain porukkaa. Sata henkeä tuli sisään, ja aika usein suurimmalla osalla oli sama etunimi ja sama syntymäaika. Tästä voimme päätellä jotain. Mutta hienoa, että hallitus puuttuu nyt näihin asioihin.

Nuhteettomuusedellytystä muutetaan siten, että rikokseen syyllistymisestä johtuvat seuraukset ovat entistä tuntuvammat. Onko jonkun Suomen kansalaisen mielestä tilanne niin, että rikokseen syyllistymisestä johtuvien seurauksien pitäisi olla jotain muuta kuin tuntuvia, jos haetaan Suomen kansalaisuutta? Tähän hienoon yhteiskuntaan — pieni kansa, suuri maa, meillä on aivan loistava yhteiskunta — ei tarvita tällaisia nuhteita ansaitsevia ihmisiä, jotka tulevat tänne ja syyllistyvät kenties rikoksiin. Erinomainen uudistus.

No sitten jos me ajatellaan näitä rikoksista seuraavia odotusaikoja yleensä, niin onhan se mahtavaa, että tästä eteenpäin tulee bumerangi eikä odotusaikaa määrätä laisinkaan, jos hakija on tuomittu syyllistymisestä erittäin vakavaan rikokseen. Ajatelkaa, että tässä maassa on ollut sellainenkin tilanne, että vaikka olet syyllistynyt vakavaan rikokseen, niin olet siltikin saanut täällä odottaa kansalaisuutta. Täysin käsittämätön paikka. Kertokaa minulle yksi muu maa maapallolla, jossa näin on ollut. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!] — Tällä hetkellä on. — Mennäänpä sinne, esimerkiksi niihin maihin, mistä meille paljon tulee tällä hetkellä, kolmansista maista — no, onneksi ei enää tänä päivänä niin paljon, mutta yhteen aikaan tuli — mennäänpä niihin maihin katsomaan, että jos haet sieltä kansalaisuutta, syyllistyt siellä rikokseen, mikä on kohtalosi. No ei ainakaan kansalaisuus ja loppuelämän sosiaaliturva. Se on päivän selvä asia.

Kansalaisuuden hakijalta edellytetään jatkossa turvattua toimeentuloa. No, minä lainaan nyt tässä keskustan edustaja Kaikkosta, joka sanoi, että me emme tänne pummeja kaipa — tämä oli häneltä sitaatti. No emme todellakaan kaipa, mutta kaipaisin sitä keskustaa, joka olisi meidän kanssamme yhdessä viemässä eteenpäin sitä politiikkaa, että tämä toteutuisi, eikä niin kuin keskusta haluaa, 40 000 uutta maahantulijaa. Huom.! Tässä kohtaa korostan, että meillä on noin 40 000 yliopistokoulutettua tai toisen asteen koulutettua ulkomaalaistaustaista työttömänä työnhakijana. Ihan vain kansalle vertailukelpoisena tietona.

No jos me ajatellaan sitten kokonaisuutta tästä toimeentulosta, niin onhan se nyt täysin selvä, että jos tämän maan passi annetaan henkilölle, jolla ei ole aikomustakaan turvata omaa toimeentuloaan, niin kyllä kansan syvissä riveissä herää kysymys: Ollaanko me silloin tehty oikeanlaista politiikkaa, jos henkilö tulee tähän maahan kuin hollitupaan, ei ole kertonut edes nimeään, ei mitään väliä, ei sen jälkeen saa toimeentuloa mistään ja sinä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

maksat viulut? Onko se oikeudenmukaista? Ei. Tästä syystä tämä hallitus on muuttanut näitä asioita roimasti, ja me edellytämme jatkossa myös turvattua toimeentuloa.

No jos aikaisemmin voi antaa vääriä tietoja mutta nykyään ei, nimittäin kansalaisuuden voi menettää väärin tietojen antamisen perusteella, niin tähän on aivan täydellinen juttu. Jos ihminen tulee rajalta, valehtelee meidän virkamiehille silmät ja suut täyteen ja hänet päästetään maahan, onko se oikeus ja kohtuus? No ei ole. Minä ottaisin pohjalaisittain isäl-lisen otteen ja saattaisin tällaisen henkilön ulos tästä maasta ja toteaisin, että tähän maahan ei tulla muunneltua totuutta — tai sanon sen suoraan, no en sano — käyttämällä vaan ai-noastaan rehellisin keinoin. Kansalaistamisen edellytyksiä siis tiukennetaan.

No jos me vaadimme, että Suomen kansalaisuuden saaminen edellyttää nykyistä vahvemmin sitä, että hakija osoittaa kotoutuneensa suomalaiseen yhteiskuntaan, se on mielestani hyvin pieni vaatimus: edellytetään tulijalta, että hän sopeutuu tähän hienoon, rauhalliseen, maailman onnellisimmaksikin nimettyyn yhteiskuntaan, missä tällainen onnellinen kansa asuu. Minun mielestäni tällaisen henkilön, joka tulee ja saa tänne ylipäättään tulla, tulisi kyllä osoittaa, että hän kotoutuu. Onko se kotoutumista yhteiskuntaan, kun huudellaan Allahu akbaria tai huudellaan šarialakia, nojaillaan sadevesijärjestelmiin sen sijaan, että tehtäisiin töitä, ja pyritään siihen, että Suomen kansalaiset maksavat elantosi koko elämäsi ajan? Ei se ole. Myös kulttuurinen kotoutuminen on mielestäni hyvin tärkeää.

Arvoisa puhemies! Olisi asiaa tästä vaikka kuinka paljon, mutta kunnioitan myöskin muiden puhujien aikaa. Olen ylittämässä juuri puheikaani, joten lopetan tähän. — Kiitoksia. Jatkan hetken kuluttua, mikäli tarpeellista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

18.09 Juha Mäenpää ps: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Tuolla työhuoneessa kuuntelin tätä keskustelua, ja olisiko ollut edustaja Vigelius, joka sanoi, että kukaan ei puolusta näitä... tai jotenkin kuvaili sitä, että perussuomalaisia hyvin usein syytetään jostakin, että me emme puolusta maahanmuuttajia tai jotain sinnepäin. Mutta minä nyt tulen puolustamaan tänne maahanmuuttajia. Minun mielestäni on hieno asia, että tätä kansalaisuuslakia tiukennetaan. Pitää olla nuhteeton, ja pitäisi olla toimeentulo, ja kansalaisuuskoekin olisi varmaan ihan hyvä.

Yksi asia tässä minun mielestäni on tavallansa vähän huono juttu. Sitä ei voi ehkä pitää yleispätevänä asiana, mutta meillä tuolla Koskenkorvalla on pitsanpaistaja, joka on ollut siellä 15 vuotta, ja hän on tullut tänne jostakin ulkomailta. Hän on siellä paistanut pitsaa ja yrittänyt ja myynyt pitsaa ja hoitanut kaikki asiat säntillisesti, mutta hän ei täytä kielitaitovaatimusta, kun hän on vain ollut töissä, hän on ollut yrittäjä. Hän ei ole ollenkaan päässyt mihinkään kotoutumiskurssille. Täällä on kyllä sellaisia ihmeellisiä ihmisiä kotoutettu ja annettu passi kouraan, jotka niin kuin... En minä tiedä, millä he ovat sen kielitaitokokeen päässeet läpi, mutta tämä ei nyt pääse, kun hän on 15 vuotta vain myynyt pitsoja — ne hän saa kyllä myytyä suomen kielellä.

En minä nyt tätä asiaa niin kovasti kritisoi, mutta se nostaa kyllä siinä esille sen mielenkiintoisen eron, että tänne on hamuttu maahanmuuttajia ympäri maailmaa, houkuteltu eri oppilaitoksiin ympäri Suomea. On pidetty ehkä jotakin oppilaitosta hengissä niin, että heitä on houkuteltu tänne, että tule Suomeen jollakin ja hae turvapaikkaa ja ilmoita sitten seuraavana päivänä heti, että sinulla on opiskelupaikka jossakin koulussa. Tällainen kaistanvaihto siinä on sujunut kivuttomasti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Mutta miten tämä on mahdollista, että tällaiset ihmiset sitten, jotka ovat tulleet tuolta pitkien matkojen takaa, vaeltaneet läpi Baltian... Taisi joku edustaja sanoa, että siellä niin kuin akavalaisien joukko vaeltaa Baltian maanteilla kohti Suomea. Millä sitten nämä niin sanotut akavalaiset, jotka tänne Suomeen pääsevät, joilla ei ole mitään koulutusta, ei mitään opettajankoulutusta eikä mitään, ovat saaneet sen kansalaisuuden siitä vain niin kuin suitsait pokkaamalla ja kiittämällä, kun he ovat olleet jossakin koulussa? He ovat suorittaneet kenties suomalaisen peruskoulututkinnon, päässeet sitten sillä ehkä opiskelemaan jonhonkin ammattikouluun, ja siellä ammattikoulussa kuitenkin opettaja sanoo, että ei se mitään kieltä osaa, vaikka sillä on kiitettävä numero siitä.

Monet maahanmuuttajat ovat saaneet semmoisen säälitodistuksen hyvillä numeroilla ja ohittaneet sitten suomalaisia nuoria vielä yhteishaussa niin, että eräskin opettaja kertoi, että kun hän pyysi sellaista maahanmuuttajaa, jolla oli kiitettävä äidinkielen numero, irrottamaan autopuolella ammattikoulussa autosta takaiskunvaimentimen — ”ymmärrätkö?”, vastaus oli ”kyllä, kyllä” — niin sitten kun hän meni katsomaan puolen tunnin päästä, niin tämä oli purkanut auton moottorista venttiilikoneiston. Että tällaisia maahanmuuttajia meille on tänne tullut, ja he ovat sitten vieneet vielä meidän nuorilta näillä kiitettävillä äidinkielen taidoillaan opiskelupaikat, sellaisilta tavallisilta pojilta, jotka eivät sitten sitä äidinkieltä ole niin hyvin osanneet, vaikka ovat koko ikänsä sitä puhuneet.

Sitten tuli mieleen tuossa, näitä uutisia kun katselee, tällainen uutinen — tämä ei ole edes kauhean vanha, 29.9.: ”Hirmutekoihin syyllistynyt murhaajapastori, 74 vuotta, esittää oikeudelle pyynnön ja haluaa pois Suomen vankilasta.” Hän on tehnyt jonkinlaisen rikoksen Ruandassa, oliko se peräti 80-luvulla. Onhan tämä aika omituista, että mitenkä Suomen vankilassa on tällainen ruandalainen maahanmuuttaja. Minä en oikein muuta osaa ajatella kuin että hänellä on pakko olla Suomen kansalaisuus. Ei minulla siitä mitään varmuutta ole, mutta on aika käsittämätöntä, jos hän on Suomessa 18,5 vuotta istunut siellä. Tämä on tullut aika paljon maksamaan meidän yhteiskunnalle. Kyllä näkisin näin, että tällainen nuhteettomuusvaatimus olisi ehkä hänellekin tullut esittää silloin, kun hän on Suomeen tullut, ja hiukan ehkä perehtyä siihen, kuka tämä henkilö on, joka tänne tulee.

Minä näen hyvänä, että nämä kiristykset tulevat voimaan ja ehkä sitten näitä ruandalaisia maallikkosaarnaajia tulee vähemmän jatkossa meidän kansalaisuuden piiriin. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

18.16 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Nyt kun kansalaisuuden ehtoja ollaan Suomessa kiristämässä, niin haluaisin muistuttaa siitä, että kaikkialla se ei ole ollut yhtä helppoa mutta suunta on hyvin samanlainen. Nimittäin tuossa länsinaapurissamme Ruotsissa-kin ollaan juuri kiristämässä kansalaisuuden ehtoja. Pohjoismaista Suomi ja Ruotsi ovat olleet tällä hetkellä kaikista löperöimpiä kansalaisuuksien myöntäjiä ulkomaalaisille, mutta nyt molemmissa maissa suunta on toinen, se on muuttumassa. Suomi on kiristänyt jo kertaalleen kansalaisuuslakiaan tämän hallituksen toimesta. Nyt ollaan kiristämässä toista kertaa, ja vielä kolmas on tulossa, ehkä jo tämän tai ensi vuoden puolella.

Ruotsissa tämä prosessi on vasta aluillaan, ja nyt kun Ruotsissa ollaan itse asiassa tekemässä hyvin samanlaisia kiristyksiä kuin Suomessa, siellä ollaan kiristämässä asumisaikavaatimusta nykyisestä neljästä viidestä vuodesta sinne kahdeksan vuoden tienoille tietyn kevennyksin, jos tietyt ehdot täyttyvät. Sen lisäksi Ruotsikin on esittämässä aitoa toimeen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

tuloedellytyistä näille ihmisille, jotka Ruotsin kansalaisuutta hamuavat. Siellä toisaalta ollaan kiristämässä myös kielitaitoa ja yhteiskuntatietämystä koskevia ehtoja ja edellytyksiä.

Lisäksi — mikä oli mielenkiintoinen yksityiskohta — Ruotsissa ehdotetaan nyt muutosta siihen, että kansalaisuus voitaisiin peruuttaa tapauksissa, joissa se on myönnetty virheellisin tai valheellisin perustein, esimerkiksi jos hakija, kansalaisuutta hakeva taho, valehtelee osana hakemusprosessia. Ruotsissa esitetään nyt muutettavaksi tätä, mutta hyvin absurdi piirre tässä on se, että se vaatii Ruotsissa perustuslain muutoksen. Ruotsissa vaatii perustuslain muuttamisen se, että virheellisin tiedoin kansalaisuuden saaneen ihmisen kansalaisuus voidaan peruuttaa. Jokainen, joka ymmärtää, miten vaikea lainsäädäntöprosessi voi olla jo yksinkertaisen enemmistön saamiseksi, ymmärtää, miten vaikeaa se on erityisesti silloin, kun pitää saada perustuslaillista säätämisyjärjestystä vaativat lait läpi. Se voi vaatia joko kiireellisenä hyvin, hyvin mittavan enemmistön maan parlamenttiin valtiopäiville tai vaihtoehtoisesti sen, että kaksi peräkkäistä valtiopäivää tämän muutoksen hyväksyy. Ruotsissa on aito riski siitä, että esimerkiksi seuraavien vaalien jälkeen uusi parlamentti ei hyväksyisikään tällaisia muutoksia kansalaisuuslakiin. Siellä niiden asioiden muuttamiseen, niiden kansalaisuuden löperien ehtojen muuttamiseen tiukemmiksi, joita Suomessa on jo osana meidän kansalaisuuslakia ja joita koko ajan vahvistetaan tällä hetkellä, on näinkin voimakkaita esteitä.

Luojan kiitos, Suomessa ei kansalaisuuslain ehtoja ole kirjattu osaksi perustuslakia eikä perustuslain uudistusta, koska muuten olisi riskinä, että meilläkin olisi sementoitu löperöt ehdot osaksi perustuslakia sen sijaan, että ne ovat erillisenä lakina, jolloin niitä voi yksinkertainen enemmistö eduskunnassa tahtoessaan muuttaa nopeammalla aikataululla ja poliittisen ilmapiirin muuttuessa sitä vaativaksi.

Tämän lisäksi haluaisin vielä kerrata, että Suomen kansalaisuutta hakiessaan ulkomalaisen on täytettävä jatkossa nämä edellytykset: asumisaikavaatimus eli se, että ulkomalainen on laillisesti asunut ja oleskellut Suomessa ennen hakemuksen sisään laittamista; kielitaitovaatimus eli se, että hän puhuu Suomessa suomen kieltä ja osaa sitä; toimeentulovaatimus eli se, että ulkomalaisen toimeentulo on turvattu ja että hän ei nojaisi täällä sosiaaliturvaan; nuhteettomuusedellytys eli se, että hän ei ole syyllistynyt täällä rikoksiin, erityisesti niihin kaikista vakavimpiin, jopa kansallista turvallisuutta vaarantaviin rikoksiin; vaatimus, että ne hakemuksen tiedot perustuvat oikeisiin, aitoihin tietoihin, eivät vääristeltyihin, väärenneltuihin tietoihin; vaatimus siitä, että vaikka kansalaisuus olisi myönnetty, se voidaan peruuttaa, jos on loukattu Suomen valtion elintärkeitä etuja terrorismi-, valtionpetos-, maanpetosrikoksin.

Lisäksi olemme säätämässä kansalaisuuskoetta vielä myöhemmin osaksi tätä Suomen kansalaistamisprosessia, ja siinä on tarkoituksena mitata ihmisen aitoa kotoutumista, yhteiskunnallista ymmärrystä, osin myös kielitaitoa. Jää nähtäväksi, mikä kaikki tulee osaksi tätä Suomen kansalaisuuskoetta, mutta esimerkiksi Tanskassa kansalaisuuskokeen tai kansalaistamisseremonian yksi vaihe on esimerkiksi kätellä naispuolista henkilöä. Pitäisin itse erittäin hyvänä lisänä osaksi suomalaista kansalaistamisprosessia, että viimeistään siinä viimeisessä vaiheessa, joko osana kansalaisuuskoetta tai erillistä kansalaistamisseremoniaa, henkilö, joka tulee osaksi Suomen kansaa, saa Suomen kansalaisuuden, velvoitettaisiin kättelemään sekä miespuolista että naispuolista Suomen kansalaista, koska me emme välttämättä halua osaksi Suomen kansaa ja Suomen kansalaiseksi henkilöä, joka ei ole kotoutunut tähän maahan senkään vertaa, että voisi kätellä kumpaakin sukupuolta. Se on hyvin olennainen osa suomalaista tasa-arvokäsitystä, yhdenvertaisuuskäsitystä, että me kunnioi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

tamme kumpaakin sukupuolta ja että me pyrimme ja pystymme toimimaan osana yhteiskuntaa yhdessä. Jos tämä edellytys ei täyty, ei tällaisen ihmisen minun puolestani eikä ehkäpä perussuomalaistenkaan puolesta tulisi Suomen kansalaisuutta saada.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen.

18.23 Saku Nikkanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä edustaja Vigeliuksen mainitsema kättely kuulosti ihan kannatettavaltakin ajatukselta. Saattaa olla, että tanskalaiset sosiaalidemokraatit ovat tämän ajatuksen takana olleet, [Juho Eerola: Fiksut demarit!] ja siinäkin mielessä varmaan voi olla ihan samalla linjalla.

Näissä aikaisemmissa puheenvuoroissa myös hieman nostettiin taas tuttuun tapaan... Sieltä hallituspuolueitten suunnasta jotenkin tykätään aina muistella menneitä ja viitattiin Marinin hallitukseen ja sen aikaiseen maahanmuuttoon, [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!] mutta kannattaisi verrata ehkä siihen edelliseen, jossa perussuomalaiset olivat hallitusvastuussa ja jolloin taisi ihan ennätysmäärä turvapaikanhakijoita tulla meidän rajojemme läpi. Voi tietysti aina kysyä, miksi ette sitten silloin reagoineet tähän tilanteeseen. Mutta en nyt näe kovin hedelmällisenä tällaista vertailua, kenen vahtivuorolla on mitään maailman myllerryksiä tapahtunut, koska selväähän on se, että silloin, kun maailmalla myllertää ja tapahtuu, me olemme aika voimattomia sen asian edessä, jos ihmiset lähtevät maailmalla liikkeelle ja kriisejä ja konflikteja syttyy. [Juho Eerolan välihuuto] — Vai onko edustaja Eerola eri mieltä siitä?

Kuten aikaisemmassa puheenvuorossa totesin, niin meidän muutosesitys tähän käsitellyssä olevan kansalaisuuslakiin oli hyvin pieni mutta ehkä sitäkin kannatettavampi, erityisesti kun ajatellaan tätä tämänhetkistä tilannetta, juuri nyt ajankohtaista, ilmi tullutta maahanmuuttajiin kohdistuvaa riistoa, [Juho Eerola pyytää vastauspuheenvuoroa] mitä on rakennuksilla, telakoilla ja ravintoloissa ja vähän eri puolilla. Tiedetään, että ilmiö ei ole kuitenkaan sinänsä uusi, mutta nyt on asia esille tuotu, ja siksikin vetoan erityisesti perussuomalaisiin, että kannattaisi nyt tarttua tähän, minkä Suomen Yrittäjätkin Mikael Pentikäisen suulla ihan todistivat: että tämä kolme kuukautta on hieman liian lyhyt ja altistaa ehkä tällaiselle työperäisen riiston lisääntymiselle. Kun mekään emme sitä kuutta kuukautta ihan automaationa ole tarjoamassa, vaan tiettyjen ehtojen täytyttyä, niin se voisi olla hieman pitempi. Kyllä tässä työllisyystilanteessa kuusi kuukautta ei ole mikään valtavan pitkä aika kuitenkaan, niin että en katso, että tämä meidän esitys olisi ihan kohtuuton. Samalla kun voisitte hyväksyä tämän jouston, joka estää maahanmuuttajien riistoa työmailla ja harmaata talouttakin, niin voisitte myöskin sitten ajaa läpi tämän ay-liikkeen kanneoikeuden, niin että saisimme sitten kunnolla torpattua tätä valitettavaa ilmiötä, jota tekin kyllä selkeästi vastustatte, mutta nyt vähän puheet ja teot eivät kohtaa näissä esityksissä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten vastauspuheenvuoro, edustaja Eerola.

18.26 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Eihän tätä kanneoikeutta toki viime kaudellakaan säädetty.

Sen verran sanon kuitenkin, että kun maailmalla myllertää — kuten te, edustaja Nikkanen, sanoitte — niin me emme sille myllerrykselle täällä Suomessa voi mitään, mutta sille, miten ne myllerryksen laineet sitten tuntuvat täällä meillä, me voimme jotain. Tässä on iso

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

ero, mikä oli silloin Juha Sipilän hallitukseen 2015: Ensinnäkin senkin hallituksen maahanmuuttopoliittinen ohjelma sinänsä oli hyvä, ei niin hyvä kuin nyt, mutta verraten hyvä, mutta mitään niistä laeista, mitä silloin oli suunniteltu tehtäväksi, ei syksyllä 2015 oltu vielä saatu voimaan, kun se myllerrys alkoi. Silti ei ollut edes päättäväisyyttä silloin pistää poikki sitä liikennettä, mikä sieltä Tornion rajan yli tuli. Toisin on tehnyt tämä hallitus. Kun Venäjällä alkoi tämä hybrdivaikuttaminen, meillä oli silloin niin sanotusti — ja ihan konkreettisesti, eikä mitään niin sanotusti, vaan ihan konkreettisesti — raja meni kiinni, ja se tuleminen loppui siihen. [Saku Nikkanen: Meidän tuella!] Siihen se loppui. — Ja siihen loppui tämä puheenvuoro.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia. Sitten puhujalistaan. — Edustaja Lehtinen.

18.27 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Arvostamani edustaja Nikkasen puheenvuoro kirjoitti minut tähän uuteen puheenvuoroon, ja piti oikein tulla tänne pönttöön asti hämmästelemään asiaa.

Nimittäin kun korostitte sitä, miten vaikeaa on naisten työllistyä tässä maassa, siis maahanmuuttajanaisten työllistyä, niin mikä voisi olla sen parempi kannustin pois sieltä hellan välistä, lastenhoidosta, kuin se, että kansalaisuuden saamiseksi pitää lähteä sinne töihin. Sitä se mieskään ei voi estää, eikä se voi hallita sitä naista. Mikä on parempaa tasa-arvopolitiikkaa, mikä on parempaa kotouttamista kuin se, että naiset pääsevät töihin? Ei mikään.

No, sitten toinen asia. Kun esititte tätä kuuden kuukauden aikaa, jota sitten pidennettäisiin kolmesta kuukaudesta kuuteen kuukauteen, niin väistämättä tulee mieleen, että mikä se teidän aito tarkoitusperä on. Nimittäin jo nykyisellään täällä lukee näin: ”Valiokunta toteaa, että ehdotetun lain mukaan hakijalle voidaan myöntää Suomen kansalaisuus, vaikka toimeentuloedellytys ei täyty, jos hänen terveydentilansa tai vammansa pitkäaikaisesti estää sen täyttämisen tai hän ei muusta erittäin painavasta syystä pysty täyttämään sitä.” Eli siellä on nyt jo ikään kuin kaatopykälä näitä tilanteita kohtaan. Siksi herää väistämättä mieleen se, että mikä teidän aito tarkoitusperänne on: Miksi te olette olleet ykköskansalaisuuslakia vastaan, miksi te olette tätä vastaan, miksi te tulette olemaan varmaan kolmattakin vastaan. Minä en voi olla kuin ajattelematta sitä, että tämä johtuu väestönva... — perhana, meinasi tulla kielletty sana — sanotaan väestön tilastollisesta muutoksesta, jos se jatkuu nykyisellään. Ja jos tehty tutkimus pitää paikkansa siitä, että maahanmuuttajista 50 prosenttia äänestää SDP:tä, niin vuonna 2050 SDP on aina suurin puolue. Minä toivon syvästi, että tämä ei ole syy sille, että te haluatte kaikin keinoin lisätä Suomen kansalaisia riippumatta siitä, mikä vaikutus sillä on yhteiskuntaan.

Joo, tässä oikeastaan se minulle tärkein. Me jatkamme edustaja Nikkasen kanssa keskustelua. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia. — Edustaja Strandman.

18.30 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Kotoutuminen on keskeinen osa hallittua maahanmuuttoa. Kansalaisuuden on perustuttava siihen, että hakija osoittaa aidosti kotoutuneensa suomalaiseen yhteiskuntaan, tapoihin, kieleen, lakeihin, kulttuuriin,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

suomalaiseen elämänmuotoon, johon kuuluvat historiamme, perinteemme, juhlamme ja ruokamme.

Uusi toimeentuloedellytys korostaa omaa vastuuta ja työnhaluja. Kansalaisuutta ei tule rakentaa sosiaaliturvan varaan, vaan sen on perustuttava omaan työhön ja osallistumiseen. Nuhteettomuusedellytyksen tiukennukset vahvistavat viestiä, että yhteiskunnan sääntöjen noudattaminen on kansalaisuuden edellytys. Myös turvallisuuteen liittyvät riskit on syytä ottaa aiempaa vakavammin huomioon. Suomen ja ruotsin kielen osaaminen on avain työllistymiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen. Kotoutumispalveluiden kielikoulutusta on vahvistettava, ja maahanmuuttajilta on voitava edellyttää aktiivisuutta, omaa vastuuta ja suomalaisten arvojen tuntemusta sekä niiden kunnioittamista ihan arjessa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas.

18.32 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan hiukan tuota edellistä puheenvuoroani. Ihan sen takia avaan tässä muutamia ajatuksiani näiden hallituksen erinomaisten esityksien kohdalla, että aikoinaan 2019, kun tähän taloon tulin, lupasin pohjalaisille, että kerron täältä niitä asioita, mitä täällä tehdään, ja nyt on tullut se päivä, että hie- man avaan omia mielipiteitäni lakien kohdalla.

Puhutaan nuhteettomuusedellytyksestä. Siihen tehtävillä muutoksilla korostetaan yhteiskunnan sääntöjen noudattamisen merkitystä. Tulee tässä kohtaa mieleen, että eikö tässä sadan vuoden aikana ole kenelläkään tullut tämmöistä mieleen tässä salissa, mutta nyt tällä hallituksella tuli: olisiko yhteiskunnan sääntöjä noudatettava, jos haetaan Suomen kansalaisuutta. Uskon, että ei hirveän paljon ole suomalaisia, jotka ovat tästä ajatuksesta eri mieltä tuolla arjessa, kun ajatellaan ylipäätään näitä kuvioita. Jos kansalaisuutta haetaan, niin tämä on ihan ok kohta.

No, sitten erittäin hieno juttu on se, että tähän kansalaisuuslakiin ehdotetaan lisättäväksi tämä uusi 6 a § kansalaisuuden myöntämättä jättämisestä kansallisen turvallisuuden perusteella, jos on perusteltua syytä siis epäillä, että kansalaisuuden myöntäminen vaarantaa kansallista turvallisuutta. Tässäkin tulee mieleen, että aika itsestäänselvä kuvio on jäänyt esimerkiksi edelliseltä hallitukselta säätämättä, mutta kenties Marinin hallituksen sisäisen turvallisuuden politiikka oli sitä, että kansalaisuus pitää myöntää myöskin silloin, jos on perusteltua syytä epäillä, että kansalaisuuden myöntäminen vaarantaa kansallista turvallisuutta, ja tästähän meillä on esimerkkejä vaikka ja kuinka tässä maassa.

No, mennään eteenpäin. Kansalaisuuden saaminen hakemuksesta edellyttää jatkossa myös sitä, että hakijan toimeentulo on turvattu. No, Suomen kansalaisen toimeentulo on turvattu siltä osin. Meillä on sosiaalietuudet niille vähempiosaisille, jotka eivät muuten pärjää, mutta pitääkö tämän kuulua myöskin kansalaisuutta hakevalle henkilölle? Eli jos kaveri tulee tänne, anonymi, on täällä, pyörii määrätyt vuodet, pitääkö hänen saada se kansalaisuus, kun todetaan, että hänellä ei ole minkäänäköistä toimeentuloa? Ei mielestäni.

Siis uusi toimeentuloedellytys ei pääsääntöisesti täyty, jos hakijan toimeentulo perustuu pelkästään viimesijaiseen yhteiskunnan myöntämään tukeen. Tämä on nyt tämä uusi kuvio tässä ja aivan loistava sellainen. Perustelen omaa mielipidettäni sillä, että eivät yhteiskunnan sosiaaliset tulonsiirrot voi olla laskennan peruste toimeentulolle. Jos me ajatellaan sitä, että kuitenkin Suomessa kaikille kuuluu jonkinlainen sosiaaliturva, eikö niin, niin jos se riittää — siis jos se riittää toimeentuloedellytykseen kansalaisuutta [Juho Eerola: Haet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

taessa!] — haettaessa, aivan näin — niin onhan tilanne aika erikoinen ja huolestuttava. Siis jos jokainen ihminen, joka tulee tänne, saa jonkunlaisen sosiaaliturvan ja jos tämä sosiaaliturva riittää toimeentuloedellytykseksi, niin sehän tarkoittaa sitä, että joka ikinen tänne hiihtävä henkilö on oikeutettu Suomen kansalaisuuteen. On todella hienoa, että hallitus on tarttunut tähän, ja siksi tässä kohtaa otankin esille sen, että oma mielipiteeni ja puolueeni, perussuomalaisten, mielipide on se, että sosiaaliturvan pitäisi olla kansalaisuusperusteinen, ei muille kuin Suomen kansalaisille, piste. [Anne Rintamäki: Juuri näin!]

Katsotaan vielä tästä sitten muutama kohta, arvoisa puhemies. Hallintovaliokunta piti tärkeänä ja tarpeellisena sitä muutosta, jonka mukaan kansalaisuuden voi jatkossa menettää sellaisen maanpetos-, valtionpetos- tai terrorismirikokseen syyllistymisen perusteella, josta voi lain mukaan seurata kuuden vuoden vankeusrangaistus, ja teosta tuomitun rangaistuksen raja lasketaan viidestä vuodesta kahteen vuoteen vankeutta. Tämähän on aivan loistavaa. Erikoista on, että aikaisemmin ei näin ole ollut — aikaisemmin ei näin ole ollut. On aivan upeaa, että nyt pidetään tarpeellisena, että voidaan menettää kansalaisuus, maanpetos-, valtionpetos- tai terrorismirikoksen syyllistymällä. Aivan selkeä juttu.

Eli tämä hallitus tekee siis itsestään selviä lakeja, joiden olisi pitänyt olla Suomen laissa minun mielestäni jo niin kauan kuin lakikirjat ovat olleet olemassa. Nyt ne sinne tulevat tämän uuden hallituksen toimenpiteistä. Ja tämä tarkoittaa, rakkaat ystävät ja kansalaiset sekä kollegat, sitä, että tällä tehdään turvallisempaa Suomea. [Jaana Strandman: juuri näin!]

Meidän puolue on turvallisuuspuolue, joka katsoo näitä asioita hyvin pragmaattisesti, tehokkaasti ja niin, että ne arjessa toimivat parhaalla mahdollisella tavalla siten, että virkamiehet, virkaa tekevät, voivat tehdä työnsä siellä siten, että ne johtavat tuloksiin. Rikolliset kiinni, turhaan pyörivät ulos — peruseräpäteet, mitä kansallisvaltion tulisi noudattaa. Meidän täytyy olla itsekkäitäkin joskus oman turvallisuutemme takia. Olisi ollut jo aikaisemmin oikeutettua, että Suomen elintärkeitä etuja loukkaava teko voi johtaa kansalaisuuden menettämiseen. Tämä on erittäin hyvä toteamus, ja näin nyt tulee olemaan.

Nopeasti tartun vielä yhteen kokonaisuuteen. Itse katsoin, että valiokunnan mietinnöstä löytyy tällainen kohta kansalaisuuslakiin ehdotetussa 6 a §:ssä: ”tai jos kansalaisuuden myöntäminen muusta painavasta syystä hakijan kokonaisvaltaisen tarkastelun perusteella on vastoin yhteiskunnan tai valtion etua”. Tällöin voitaisiin olla myöntämättä kansalaisuutta. Eikö se ole aika selvää, että jos kansalaisuuden myöntäminen mistä tahansa painavasta syystä hakijan kokonaisvaltaisen tarkastelun perusteella on vastoin yhteiskunnan tai valtion etua, siitä pitää säätää? Näistä kaikista edellä mainitsemistani asioista kaikki täällä, edustaja Vigelius, edustaja Eerola, kaikki edustajat, ovat puhuneet. Ne kaikki ovat juurikin näitä asioita, joidenka perusteella ei kansalaisuutta mielestäni tulisi myöntää. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

18.39 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraattien edustaja, suuresti arvostamani edustaja Nikkanen, esitti pienen kritiikinpoikasen siitä, että täällä muistellaan aiempien hallitusten maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaa. Marinin hallituksen suhteen: Siellähän ei juuri minkäänlaisia maahanmuuton kiristyksiä tehty, erilaisia löysennyksiä senkin edestä esimerkiksi liittyen opiskelijoiden maahanmuuttoon, heidän perheenyhdistämisinsä, heidän toimeentulovaatimuksiinsa. Sen johdosta meillä tällä hetkellä onkin ennätysmäärät ulkomaalaisia, vieraskielisiä opiskelijoita käytännössä suomalaisissa leipä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

jonoissa, koska heidän toimeentulonsa ei ole turvattu, heidän perheenjäsentensä toimeentuloa ei ole turvattu, sitä ei valvota riittävästi. Se aiheuttaa sekä ongelmia suomalaiselle yhteiskunnalle että tietysti inhimillistä kärsimystä itse näille henkilöille, jotka kärvistelevät Suomessa tällä hetkellä, kun heiltä ei ole tajuttu vaatia tarpeeksi ja koska heille on luvattu liikoja joko Suomen toimesta tai rekrytoijien toimesta.

No, edustaja Nikkanen esitti kritiikkiä sitä kohtaan, että Sipilän hallitus vuonna 2015 turvapaikkakriisin keskellä, kyllä, päästi rajojen yli noin kolmisenkymmentätuhatta turvapaikanhakijaa. Näin tosiaan on käynyt, ja se on omanlaisensa jälkensä suomalaisenkin yhteiskuntaan jättänyt, hyvin vakavan sellaisen, mutta sen hallituksen puolustukseksi sanottakoon, että tämä oli kuitenkin itse asiassa vähimpiä määriä, mitä Euroopassa nähtiin, vau-raissa pohjoisissa, läntisissä Euroopan maissa. Useimmat EU-maathan ottivat vastaan vielä paljon suurempia määriä sekä absoluuttisesti että suhteellisesti turvapaikkahakemuksia kuin mitä Sipilän hallitus Suomessa. Esimerkiksi Ruotsissa, jossa oli tuolloin Löfvenin hallitus, sosiaalidemokraattinen hallitus, vastaanotettiin 160 000 turvapaikanhakijaa ruotsalaisten sosiaalidemokraattien toimesta — sekä absoluuttisesti että suhteellisesti koko Euroopan, EU-maiden, suurimpia määriä, sekä suhteessa moniin suurempiin valtioihin, Saksaan, Ranskaan, nähden valtavia määriä turvapaikanhakijoita mutta erityisesti suhteutettuna sen vastaanottavan ruotsalaisen yhteiskunnan kokoon. Valtava, valtava määrä turvapaikanhakijoita. Tuolloinhan pääministeri Löfven esitti Ruotsissa tällaisenkin lausunnon, että ”minun Eurooppani ei rakenna muureja”. Ei siinä kauaa mennyt, kun Ruotsikin otti rajatarkastuksia käyttöön, kuten suurin osa Euroopan unionin maista, koska ymmärrettiin, että ihan rajattomassa maailmassa emme voi elää, kun maailma ja sen ongelmat muuttuvat, kun ihmisvirrat lähtevät liikkeelle Afrikasta, Lähi-idästä, kehittyvistä maista.

Keskeisenä erona mainittakoon myös se, että silloinen hallitus, jolle iskeytyi tuo koko Eurooppaa koskenut ongelma käsiin, siis Sipilän hallitukselle Suomessa, sentään lähti tekemään joitain kiristyksiä turvapaikkapolitiikkaan. Silloinhan muutettiin turvapaikkapolitiikkaa esimerkiksi siltä osin, että jos haluaa uusintahakemuksia tehdä, niin se edellyttää uusia tietoja ja uusia perusteita siitä, miksi tätä uutta hakemusta tulisi käsitellä. Siellä ihan oikeasti tehtiin kiristyksiä, koska nähtiin, että emme halua enää joutua sen ongelman eteen, jos toinen aalto iskee tai jos samat hakijat jäävät tekemään turvapaikkahakemuksia senkin jälkeen. Se hallitus ei ollut täydellinen, mutta se teki paljon enemmän kuin moni muu vasemmistolaisempi hallitus esimerkiksi Ruotsissa tai muualla Euroopassa.

Osin liittyen myös tähän turvapaikkakeskusteluun mainittakoon myös se, että osana tätä kansalaisuuskeskustelua tämä hallitus on tehnyt myös yhden tärkeän muutoksen kansalaistamisprosesseihin ja niissä vaadittuihin ehtoihin. Aiemmin Suomi tarjosi kevennettyä kansalaistamisprosessia käytännössä niille pakolaistaustaisille ihmisille, jotka saavat täällä suojelua. Aiemmin meillä oli viiden vuoden asumisaikaehto lähtökohtaisesti kaikkia koskien, paitsi neljä vuotta koskien ihmisiä, jotka saavat kansainvälistä suojelua Suomessa — siis helpompi Suomen kansalaisuus saatavissa heille, jotka ovat pakolaistaustaisia. Joku voi pitää sitä hyvänä ja kauniina, hyvän tahdon eleenä, mutta itse näen sen erityisen ongelmalliseksi siksi, että pakolaiseltahan ei lähtökohtaisestikaan edellytetä Suomessa sen suojelustatuksen saatuaan juuri mitään. Kun ihminen saa täällä suojelua, hänellä ei ole samalaista työvelvoitetta kuin työperäisellä maahanmuuttajalla. Hänellä ei ole toimeentulovelvoitetta. Häntä ei potkita maasta, koska täällä oleskelu perustuu nimenomaan suojeluun, humanitääriin tarpeeseen. Eli ei välttämättä ole mitään syytä, millä ihminen voitaisiin poistaa maasta — ei sitä, että hän ei työllisty, ei sitä, että hän ei tule toimeen, ei edes sitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

että hän syyllistyy täällä rikoksiin, ja sitten hän saa vielä sen jälkeen helpommin Suomen kansalaisuuden.

Tämä oli ehkä seurausta siitä, että ajateltiin, että halutaan tehdä maailman hädänalaisille Suomesta houkuttelevampi, helpompi, vastaanottavaisempi yhteiskunta, mutta kyllähän sen jäljet ovat erityisen rumia, koska Suomi on ihan aidosti myöntänyt tässä viimeisten vuosikymmenien aikana kansalaisuuksia ihmisille, jotka eivät ole koskaan tehneet töitä, jotka eivät ole koskaan tulleet toimeen omillaan, jotka eivät ole koskaan integroituneet suomalaiseen yhteiskuntaan aidosti. Se on ehkä joillekin rumaa kuultavaa, että pakolais-taustaisista ihmisistä puhutaan näin, mutta tämä on aivan todellinen ongelma, johon on herätty ympäri Eurooppaa, ympäri Pohjoismaita, Suomessakin pikkuhiljaa, ja siksi juuri näitä kansalaisuuden ehtoja kiristetään. Suomeen voi tulla. Suomeen voi myös jäädä pysyvämpiluonteisesti ilman, että hänelle myönnetään Suomen kansalaisuutta, minkä pitäisi olla nimenomaisesti se viimeinen vaihe, viimeinen tunnustus, siitä, että ihminen on aidosti kotoutunut osaksi tätä yhteiskuntaa.

Jotkut tekevät sen virheen, että kuvittelevat, että ainoa tapa jäädä Suomeen on se, että saa Suomen kansalaisuuden, vaikka meillä on lukuisia eri oleskelulupaehdot ja pysyviä oleskelulupia, joilla Suomeen voi jäädä. Mutta kun kansalaisuus on kerran myönnetty, sitä on lähes mahdoton poistaa, joten ei anneta sitä löperöin ehdoin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

18.46 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomen kansalaisuuden tulee olla arvokas ja arvostettu palkinto sellaiselle henkilölle, jonka kotoutuminen lähtee hänestä itsestään — sellaiselle henkilölle, joka arvostaa isänmaatamme, oppii ja ymmärtää maamme lainsäädännön sitä kunnioittaen, on aidosti halukas kotoutumaan kielellisesti, kulttuurillisesti sekä arvostaa suomalaista koulua ja työtä ja on valmis osallistumaan suomalaisen yhteiskunnan rakentamiseen omalla työpanoksellaan.

Tämä käsittelyssä oleva kansalaisuuslain muuttaminen on todella tarpeen. Liian kauan Suomessa on ollut erilaisia kannustinloukkuja tänne pyrkiville, eikä ihme, että puskaradio kolmansiin maihin onkin levittänyt sanaa ”Suomi hyvä maa, Suomi maksaa”.

Tähän saakka tänne tulevilla maahanmuuttajilla ei ole ollut riittäviä rajoituksia tänne saapuessaan. Osa tulijoista on saapunut maahamme rajojen takaa ilman minkäänlaista matkustusasiakirjaa ja usein ihmiskaupan uhreina. Suomalaisten viranomaisten on kuitenkin reagoitava ja aloitettava vastaanottotoimet. Tästä lähtee pahimmillaan täysin tuntemattomien henkilöiden täysi ylläpito.

Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen maahanmuuttopolitiikan kiristykset ovat nyt muuttamassa meidän tähän asti ollutta hallitsematonta ja löperöä maahanmuuttoa. Hyvä niin, sillä emme todellakaan halua jatkaa kohti Ruotsin tilannetta, missä rikollisuus ja väkivalta, huumausainerikollisuus, jengiytyminen ja aseistautunut väkivalta ovat arkipäivää. Tästä lähtien onkin erittäin tervetullut uusi kansalaisuuslaki, jolla kiristetään muun muassa nuhteettomuusvaatimuksia ja toimeentulovaatimuksia, eikä Suomen kansalaisuutta saa jatkossa kevyin perustein. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

18.48 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Tähän tärkeään ja arvokkaaseen kansalaisuuslain esitykseen ja hallintovaliokunnan mietintöön on jätetty kaksi vastalauseita, joissa on lakimuutosehdotus ja hylkäysehdotus. Nämä on tehty vasemmiston, vihreiden ja SDP:n toimesta. Miksiköhän?

On syytä todeta, että vasemmisto, vihreät ja SDP ovat johdonmukaisesti vastustaneet näitä kansalaisuuden tiukennuksia. Onko niin, että he eivät tee sitä suomalaisen yhteiskunnan turvallisuuden, talouden, kulttuurin ja maan tapojen tai kotoutumisen vuoksi vaan poliittisista syistä? Nämä puolueet näkevät maahanmuuton ennen kaikkea keinona kasvattaa omaa äänestäjäkuntaansa, ei keinona vahvistaa Suomea ja suomalaisuutta. Mielestäni tämä on vastuutonta toimintaa maamme turvallisuuden ja talouden kustannuksella.

Perussuomalaiset näkevät asiat toisin, niin kuin nimikin jo sanoo. Suomen kansalaisuuden on oltava palkinto onnistuneesta kotoutumisesta, ei poliittinen jakotavara. Meidän linjamme on selkeä. Työ, nuhteettomuus, kielitaito ja halu sitoutua Suomeen ovat kansalaisuuden perusta. Meidän on suojeltava kansalaisuuden arvoa ja suomalaisten turvallisuutta. Kansalaisuus kuuluu niille, jotka tekevät osansa tämän maan hyväksi, ei niille, jotka hakevat hyötyjä ilman vastuuta. Tämä maa on Suomi, suomalaisten kotimaa, ja sellaisena sen tulee pysyä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen.

18.50 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Halusin vielä palata tähän edustaja Lylyn puheenvuoroon lyhyesti. Lähtökohtahan tässä laissa on siis se, että toimeentuloedellytyksen täyttymisen tarkastelun lähtökohtana olisi se, onko hakija turvautunut keskeisesti työttömyysetuuteen tai toimeentulotukeen. Jos hakija olisi joutunut turvautumaan viimeisen kahden vuoden aikana yli kolmen kuukauden ajan tähän etuuteen, niin häneltä toimeentuloedellytys ei täytyisi.

Tähän esititte sitä muutosta, että se aika olisi kuusi kuukautta. Perustelite sitä sillä, että esitys on kohtuuttoman tiukka, ja sillä, että täällä pitkään töissä ollut ei ikään kuin saisi kansalaisuutta, mikäli hän ei kolmen kuukauden aikana löytäisi työtä, mutta näinhän se asia ei ole. Mikäli hän ei kolmen kuukauden aikana työtä löydä, niin hänen kansalaisuutensa myöntäminen menee vain sen vastaavan ajan pidemmälle, mutta ei se poista sitä, etteikö hänen pitäisi juuri sen kahden vuoden aikana osoittaa toimeentuloedellytys. Hän voi osoittaa sen pidemmälläkin ajalla, kun hän sen työpaikan saa. Eli se ei ole mikään automaatio, että se ikään kuin estyisi sillä, että kolmen kuukauden aikana ei sitä työtä saa, eikä sitä kautta kohtuuton. Onko kohtuutonta se, että se sitten viivästyy kaksi tai kolme kuukautta?

Samoin täällä esitettiin väitettä siitä, että he olisivat sitten erityisen alttiita riiston kohteeksi, mikäli tämä aika on näin lyhyt, kolme kuukautta. Mutta sekin on nähdäkseni kyllä varsin hankalasti perusteltavissa, kun toimeentuloedellytys pitää osoittaa laillisella tulolla ja tähän riistoon pääosin kytkeytyy aina se, että palkkoja maksetaan pimeästi tai laillisten toimien ulkopuolella. Siitäkin näkökulmasta tämä ei kyllä oikein ole mielestäni hyvä peruste eikä kestä laillista tarkastelua. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

18.52 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Siteeraan vielä lyhyesti paria aiempaa puheenvuoroa, joita on esitetty.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

Ensinnäkin lähetekeskustelussa edustaja Harakka sosiaalidemokraateista esitti seuraavaa: ”Se, että muualla syntyneiltä vaaditaan sellaista nuhteettomuutta ja sellaisia toimeentuloedellytyksiä, joita Suomeen onneksaasti syntyneiltä ei vaadita, osoittaa melkoista eettistä valikoivuutta.” Tämä oli sosiaalidemokraattien Harakan kritiikki hallituksen esitykselle kiristää toimeentulo- ja nuhteettomuusedellytyksiä.

Tämän lisäksi vihreät ja vasemmistoliitto esittävät tämän kiristyspaketin hylkäämistä vetoamalla siihen, että kansalaisuuslain muuttamista koskeva esitys jatkaa hallituksen ulkomaalaisvihamielisten uudistusten sarjaa ja että ”ehdotetut säännökset ovat eriarvoistavia ja toteutuessaan merkitsisivät kansalaisuuden muuttumista palkinnoksi harvoille ja valituille”.

Sekä Harakan sosiaalidemokraateista että vihreiden ja vasemmistoliiton esittämistä puheenvuoroista ja vastustuksesta koskien Suomen kansalaisuuden ehtojen kiristämistä, molemmista niistä, huokuu se, että kansalaisuus nähdään hyvin eri tavalla kuin esimerkiksi täällä perussuomalaisissa. Siinä, missä me perussuomalaisissa ajattelemme, että Suomen kansalaisuus myönnetään ihmiselle, joka tulee työllään toimeen Suomessa, on kotoutunut osaksi yhteiskuntaa, kunnioittaa täällä maan lakeja ja tapoja, elää maassa maan tavalla, niin vasemmalla on omaksuttu käsitys, että valikointi, kansalaisuutta haluavien ihmisten valikointi, olisi muukalaisvihamielistä, että Suomella ei olisi varaa valikoida, että Suomella ei olisi oikeutta valikoida, koska se on jollain tavalla syrjivää, ulossulkevaa ja se voi ehkä tuntua hakijoista pahalta.

Mutta jos mietitään, niin eikö se ole nimenomaisesti maahanmuuttopolitiikan perimmäinen tarkoitus, että me valikoimme? Mitä me teemme maahanmuuttopolitiikalla, jos me emme aseta ehtoja ja jos me emme valikoi tulijoita? Muutenhan me voimme lakkauttaa koko Maahanmuuttoviraston ja vain toivottaa kaikki tervetulleiksi. Mutta me haluamme valikoida, me haluamme vaatia. Me emme voi vaatia samalla tavalla suomalaisilta, eikä se olisi moraalisesti oikeutettuakaan, koska jokainen kansakunta pitää huolta omistaan — tulivat he toimeen, oli heillä vakavia sairauksia, vaikka he syyllistyisivät rikoksiin, me huolehdimme kyllä omistamme — mutta meidän ei tarvitse huolehtia kaikista muiden maiden kansalaisista etenäkään, jos he ovat rikollisia, etenäkään, jos he eivät työllisty Suomessa, etenäkään, jos he eivät tule toimeen Suomessa. Meillä on oikeus valikoida. Minä näen, että meillä, suomalaisilla päätöksentekijöillä, on maahanmuuttopolitiikassa oikeuden lisäksi velvollisuus valikoida tänne sopeutuvimmat, kyvykkäimmät, työteliäimmät, toimeentulevimmat yksilöt, koska vain siten Suomi rakentuu nykyistä paremmaksi maaksi. [Jaana Strandman: Juuri näin!]

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.